

TEATR, MUZYKA, CYFRYZACJA EKONOMIA KULTURY I CYFROWEJ ROZRYWKI

1. WPROWADZENIE DO EKONOMII KULTURY
 2. STATYSTYKA KULTURY
 2. ORGANIZACJA ZAJĘĆ - DEADLINY
-

dr Aleksandra Wiśniewska, dr Wojciech Hardy

awisniewska@wne.uw.edu.pl, wojciechhardy@uw.edu.pl

Association for Cultural Economics Poland

Wydział Nauk Ekonomicznych UW

Ekonomia kultury

Historia:

- 1966: W. Baumol, W. Bowen, *Performing Arts: The Economic Dilemma*
- l. 70.: *Journal of cultural economics*, Erasmus University Rotterdam
- Polska: transformacja ustrojowa

Obszary badań:

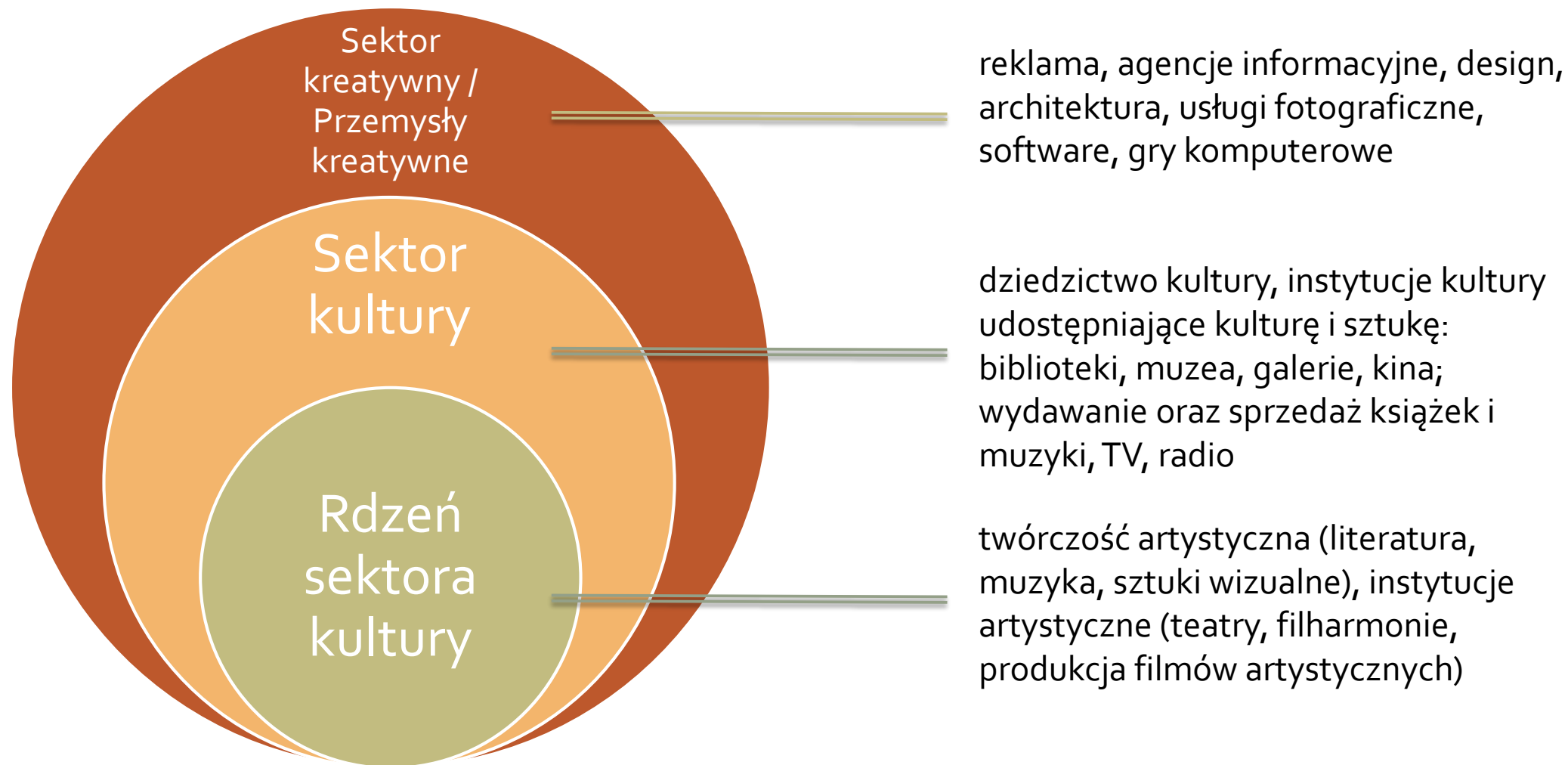
- historia rynków sztuki
- produkcja dóbr i usług kultury
- popyt na kulturę, konsumpcja kultury
- rynek pracy artystów, kreatywność jako czynnik produkcji
- wycena dóbr kultury
- ekonomiczna analiza prawa (prawa autorskie)
- kultura a rozwój gospodarczy
- analizy sektorowe
 - przemysły kultury: film, TV, muzyka, wydawanie książek, nowe technologie (gry komputerowe)
 - sztuki wykonawcze/performatywne (teatr, opera, balet, muzyka na żywo)
 - sztuki wizualne (malarstwo, rzeźba, sztuka współczesna)

Czym różnią się dobra kultury od innych dóbr?

Charakterystyka dóbr kultury

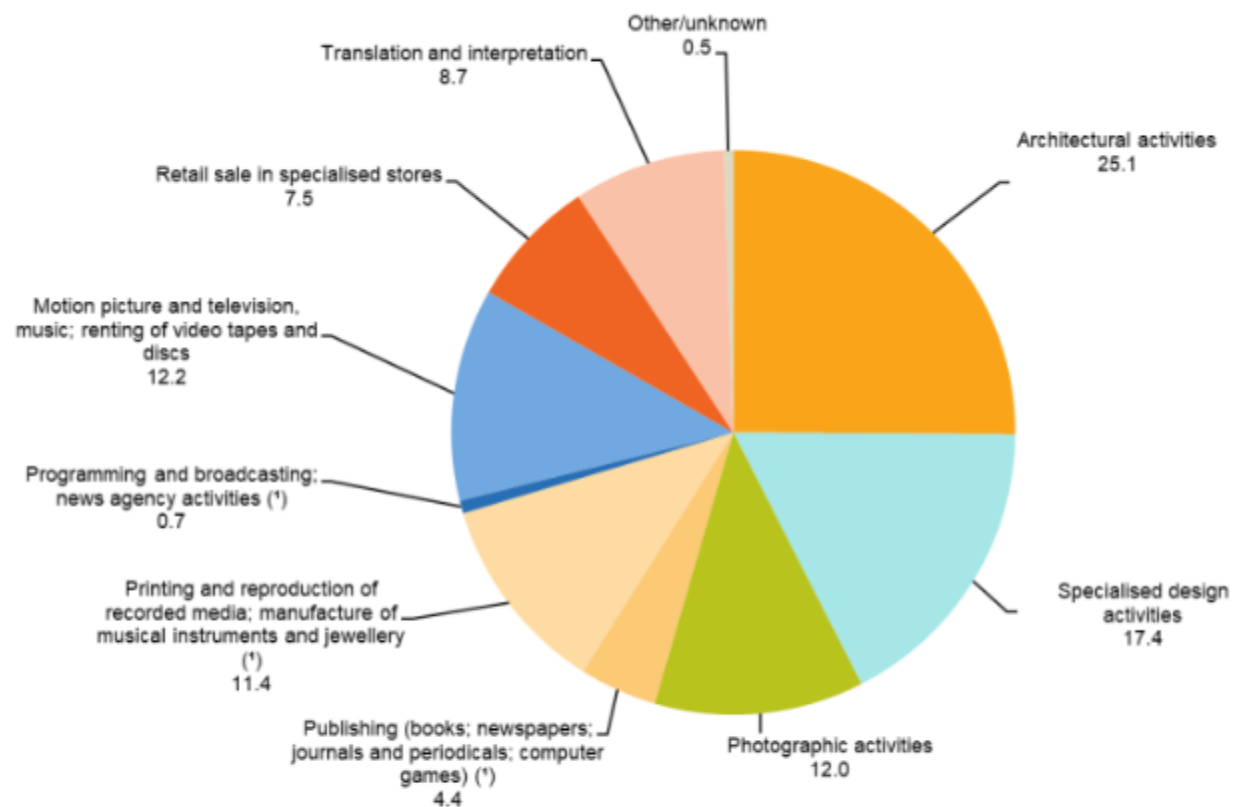
- dobra doświadczane (*experience goods*) -> uczenie się przez konsumpcję (*learning-by-consuming*), racjonalne uzależnienie (*rational addiction*);
- kreatywność – niezbędny czynnik produkcji;
- własność intelektualna osoby lub grupy osób (przynajmniej potencjalnie);
- cechy dóbr publicznych: nie-wykluczalność, nie-konkurencyjność, pozytywne efekty zewnętrzne;
- wartość ekonomiczna to nie wszystko: wartość symboliczna, estetyczna, artystyczna...
- ... wartość dóbr kultury nie jest w pełni wyrażalna w kategoriach monetarnych i nie jest w pełni ujawniana w ramach transakcji rynkowych.

Sektor kultury a sektor kreatywny

Number of cultural enterprises, by broad heading, EU, 2019

(% share of total)

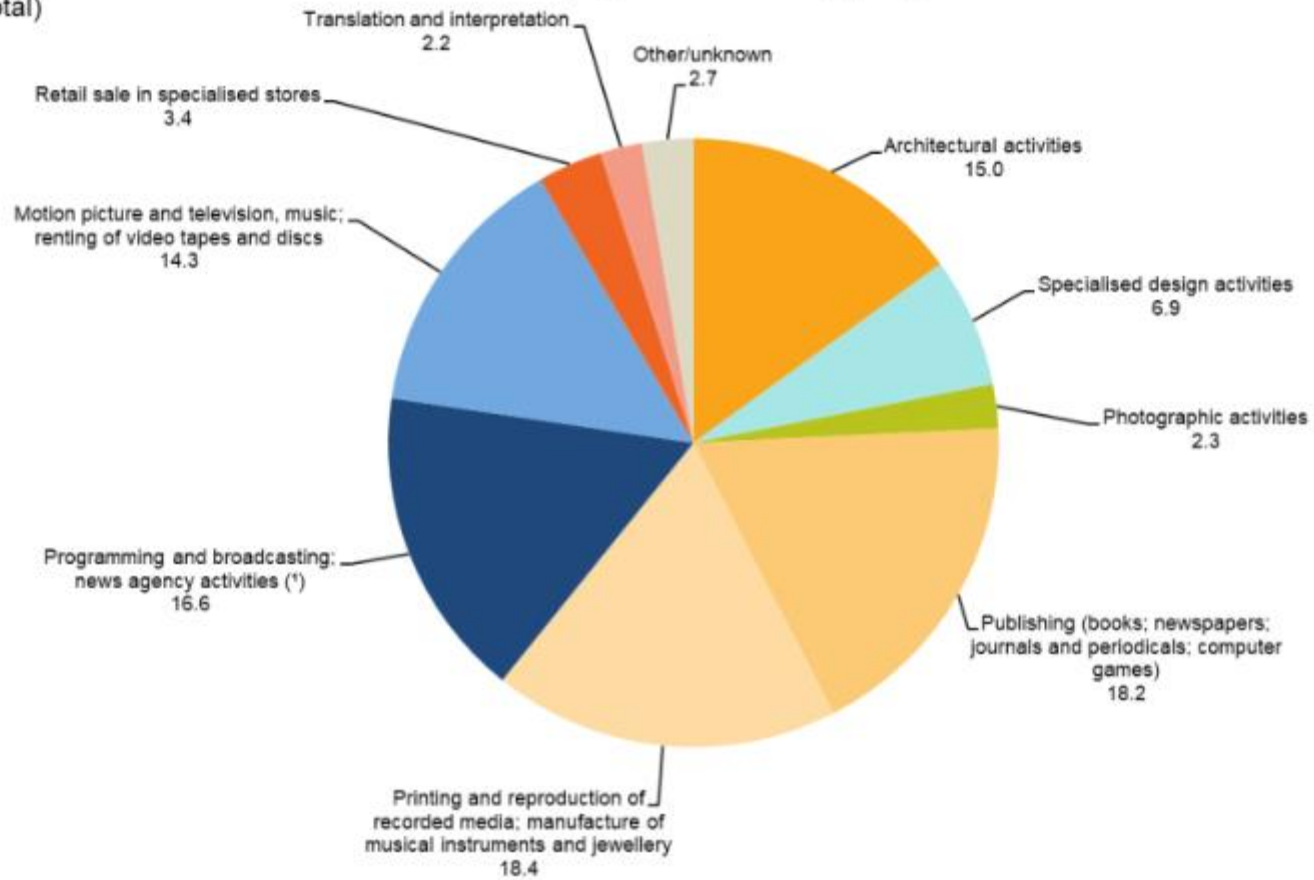
Note: a list of the activities (NACE codes) included in the aggregate for cultural enterprises is provided in Table 1

(*) Estimate made for the purpose of this article.

Source: Eurostat (online data code: cult_ent_num)

Value added at factor cost for the cultural sector, by broad heading, EU, 2019

(% share of total)

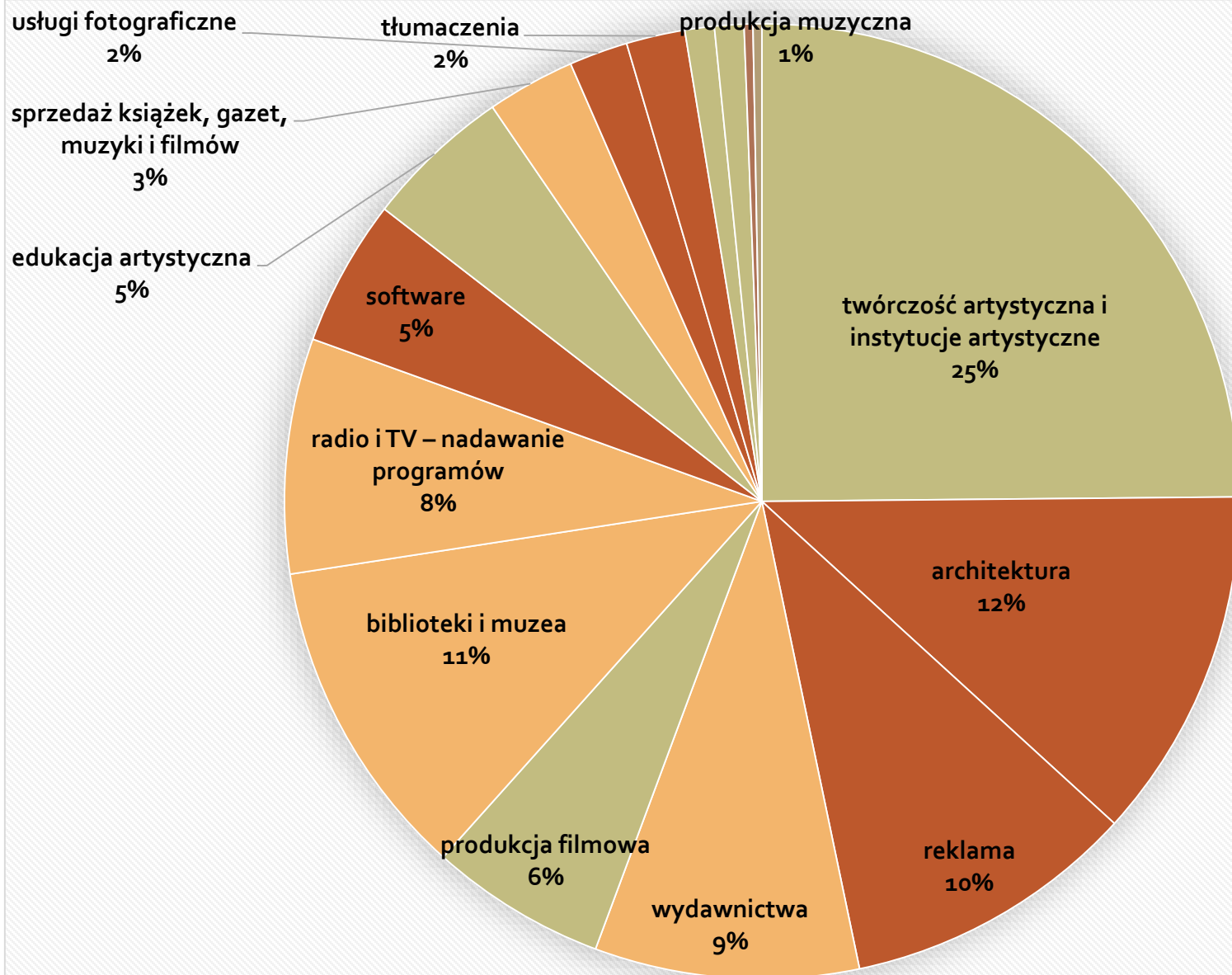

Note: a list of the activities (NACE codes) included in the aggregate for cultural enterprises is provided in Table 1

(*) Estimate made for the purpose of this article.

Source: Eurostat (online data code: cult_ent_val)

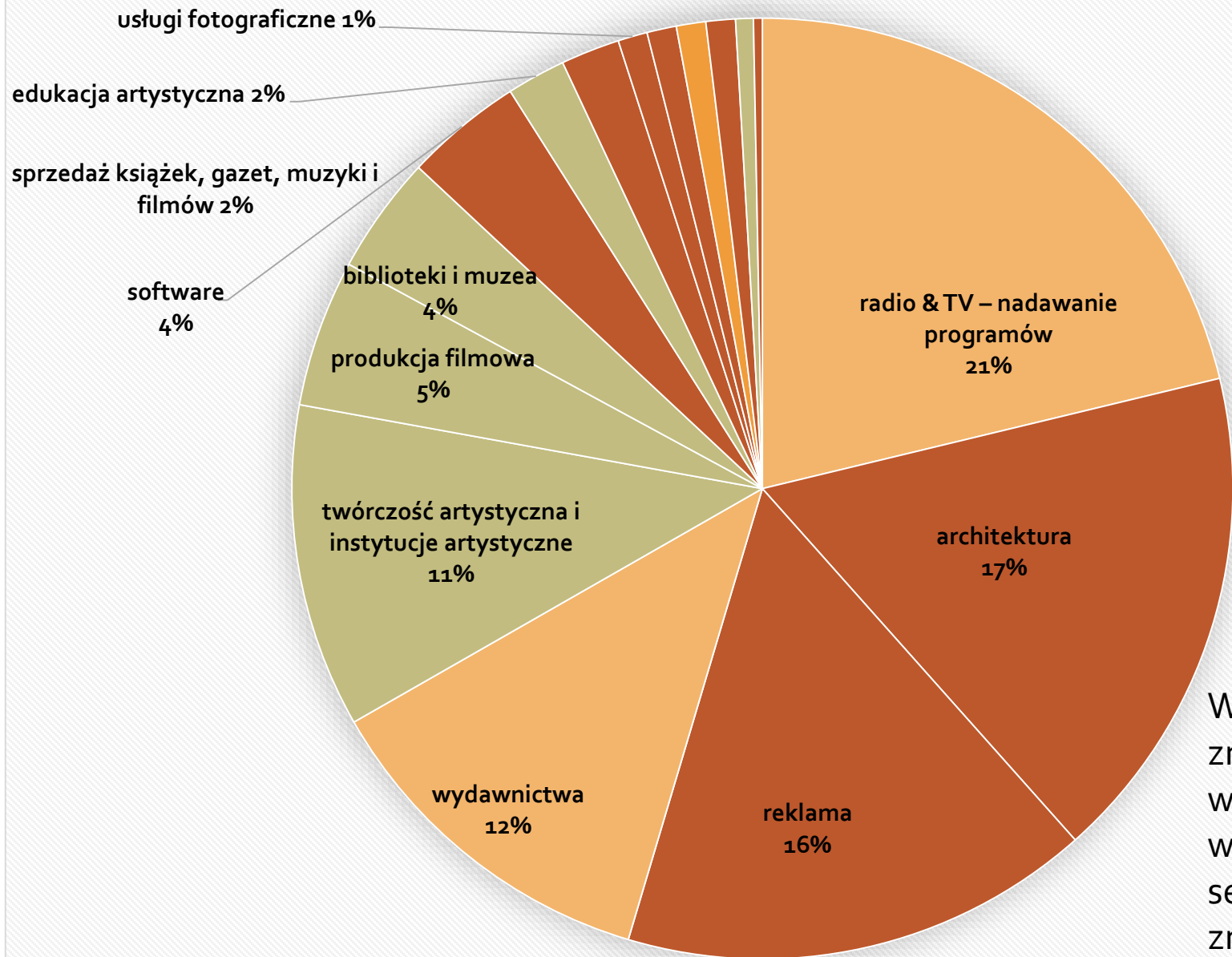
Sektor kreatywny wg zatrudnienia | Polska 2015

300 000 zatrudnionych
1,9% całkowitego zatrudnienia w kraju, więcej niż w górnictwie lub energetyce

zmiana w l. 2008-2015:
wzrost z 259 000 do 300 000 zatrudnionych
16% wzrost: szybszy niż średnia dla polskiej gospodarki

Sektor kreatywny wg wartości dodanej | **Polska 2015**

30 000 000 000 PLN -
1,9% wartości dodanej
wyprodukowanej w polskiej
gospodarce

To więcej niż w górnictwie,
gastronomii czy hotelarstwie.
Dominacja gałęzi komercyjnych (TV,
architektura, reklama).

Wartość dodana w sektorze kreatywnym nie
zmieniła się od 2008, podczas gdy wzrastała
w polskiej gospodarce. W efekcie udział
wartości dodanej wyprodukowanej w
sektorze kreatywnym w całej gospodarce
zmniejszył się z 2,4% w 2008 do 1,9% w 2015.

Pytania o statystykę kultury (EU)

Jaki jest udział zatrudnienia w kulturze w stosunku do zatrudnienia w całej gospodarce?

Cultural employment includes everyone working in economic activities that are deemed cultural, whether or not the person is employed in a specifically cultural occupation. It also covers people with a cultural occupation, whether or not they are employed in a cultural economic activity.

Czy w kulturze pracuje więcej kobiet, czy mężczyzn?

Jak różnią się pracownicy kultury od reszty pracowników pod względem wykształcenia?

Czym charakteryzuje się praca w kulturze (self-employment? full-time work? permanent jobs?)

Jak zmieniło się zatrudnienie w kulturze w czasie pandemii (2020, 2021)? W jakich sektorach spadało, w jakich rosło?

Pytania o statystykę kultury (EU)

Przedsiębiorstwa

Jakie sektory są uwzględniane w statystyce przedsiębiorstw sektora kultury?

Jaki jest udział firm sektora kultury w liczbie firm w gospodarce (licząc bez sektora finansowego)?

Jaki jest udział sektora kultury w PKB i w obrotach gospodarki EU? Które kraje dominują?

Jak rośnie sektor kultury (liczba przedsiębiorstw i obroty) w stosunku do reszty gospodarki?

Uczestnictwo

Jaka część społeczeństwa była: (1) w kinie, (2) na live performance, (3) w miejscu dziedzictwa kulturowego? Jak wyglądają różnice między krajami w EU?

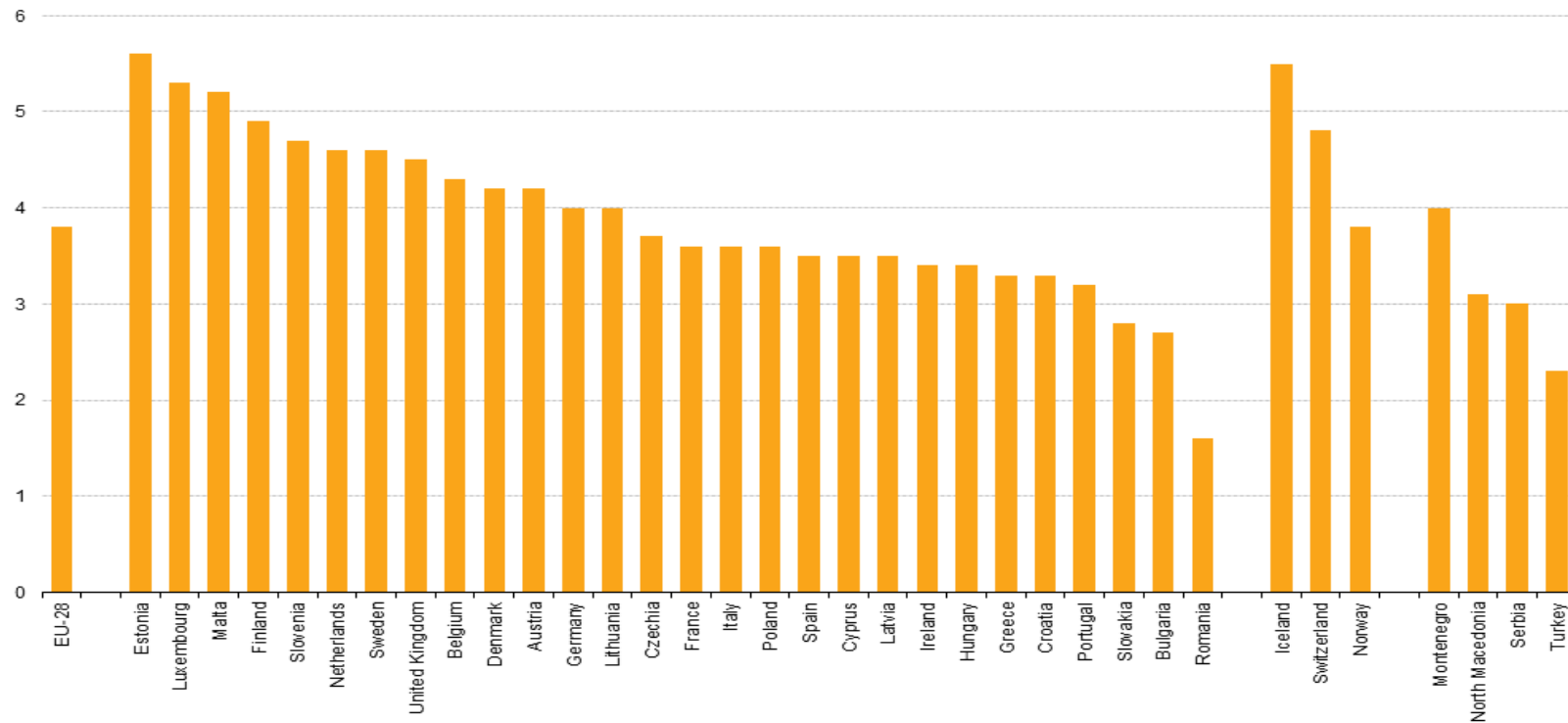
Jak wygląda częstotliwość uczestnictwa?

Jaki jest wpływ edukacji i dochodu na uczestnictwo?

Sektor kreatywny

Zatrudnienie | UE 2018

Cultural employment, 2018
(% of total employment)

Source: Eurostat (online data code: cult_emp_sex)

8.7 milionów zatrudnionych w sektorze kreatywnym w EU-28 (3.8 % wszystkich zatrudnionych)

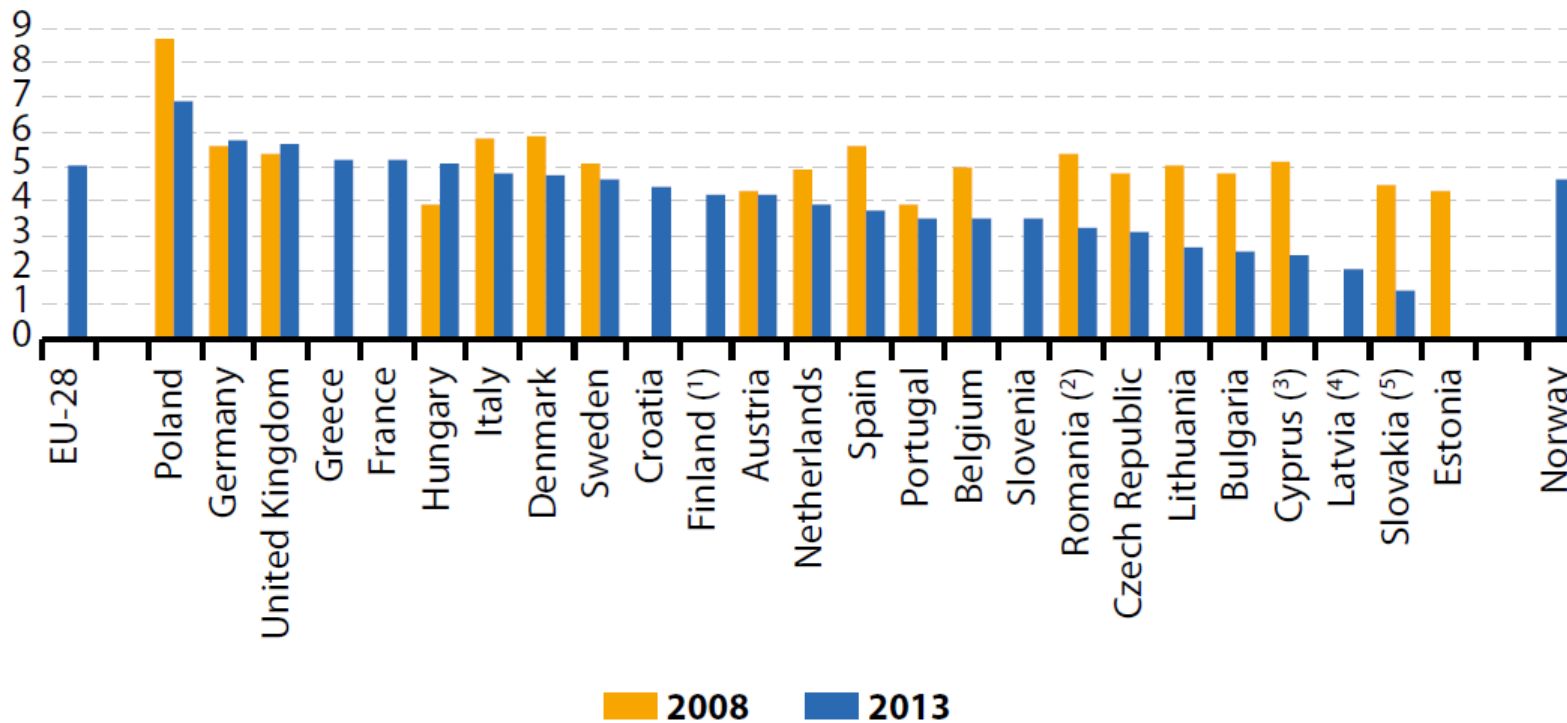
Sektor kreatywny był dosyć odporny na kryzys ekonomiczny, zatrudnienie w tym sektorze rosło powoli, ale stabilnie między 2008 a 2010. Sytuacja w pozostałych sektorach była gorsza.

8% wzrost zatrudnienia od 2013.

Sektor kreatywny

Wartość dodana | UE

Figure 2: Value added in cultural sectors, 2008 and 2013
(% of value added in total services)

EU wartość dodana w przemysłach kreatywnych wyniosła **5 % całkowitej wartości dodanej wytworzonej w sektorze usług.**

Wartość dodana generowana w sektorze kultury rosła wolniej w latach 2011-2016 niż średnio w całej gospodarce (z pominięciem sektora finansowego).

Najwyższy udział wartości dodanej wytworzonej w sektorze kreatywnym w stosunku do całej gospodarki zarejestrowano w Polsce (6.9 %): dzięki nadawaniu programów TV i radiowych (2.9 % of total services).

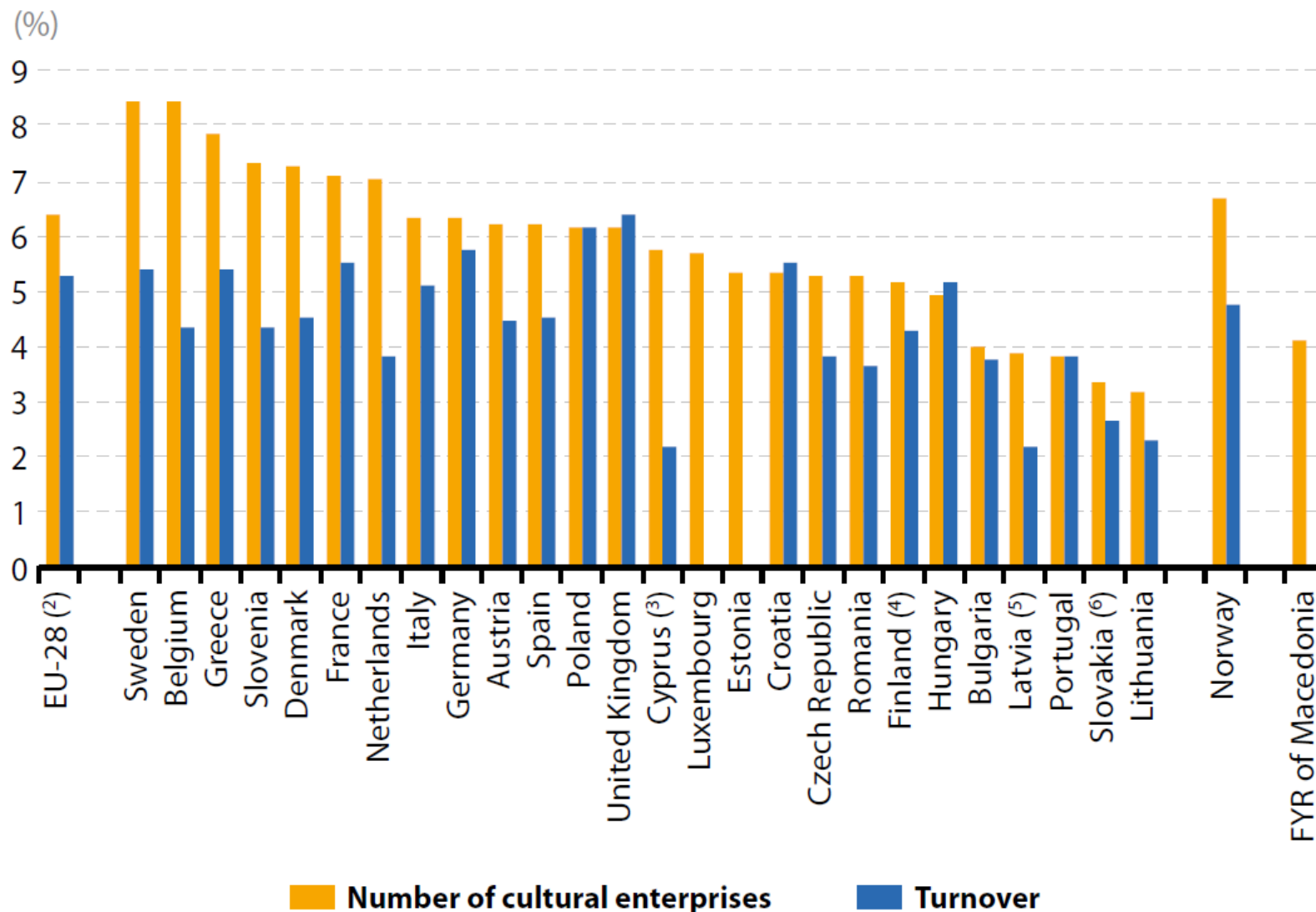
Wartość dodana to dochód brutto z działalności operacyjnej po odjęciu dotacji i podatków pośrednich.

Sektor kreatywny Przedsiębiorstwa | UE 2013

6,2 % przedsiębiorstw działających w sektorze usług działa w sektorze kreatywnym. Dominują małe i średnie przedsiębiorstwa.

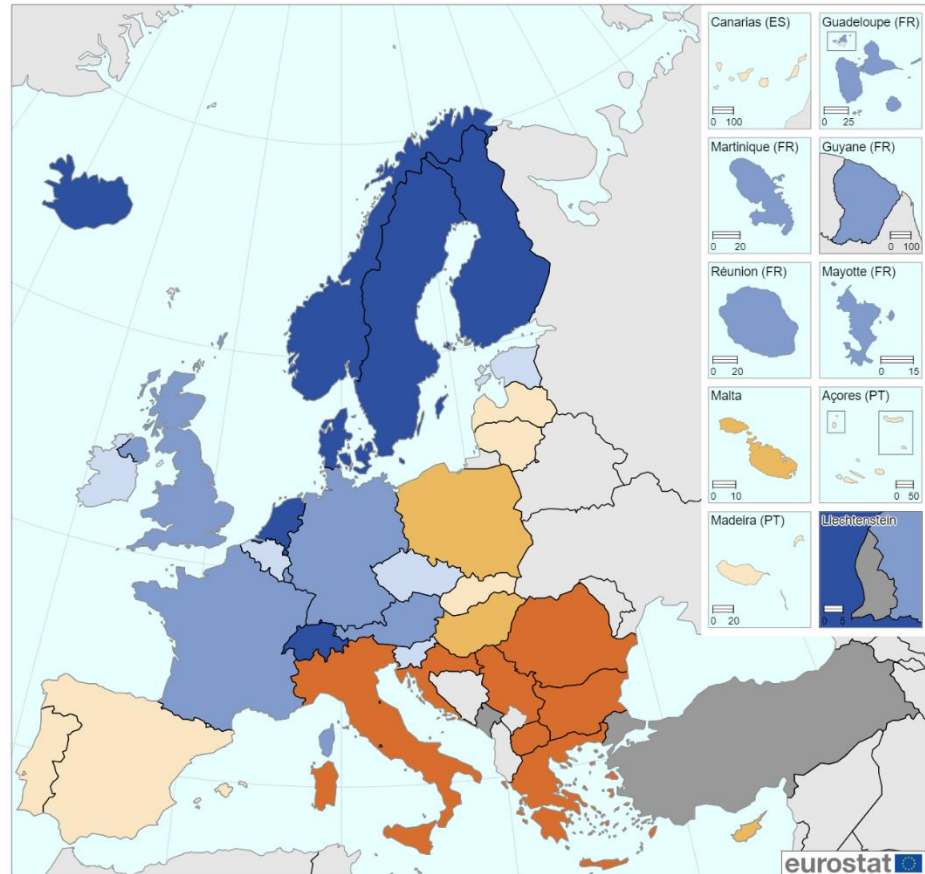
turnover (the total value of market sales of goods and services) was 1.7 % of the turnover of total non-financial business economy

Figure 1: Number of cultural enterprises and generated turnover, as a percentage of total services, 2013 ⁽¹⁾

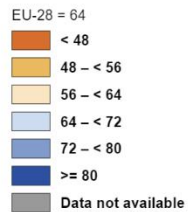
Cultural participation during the previous 12 months, 2015

(%, share of population aged ≥16 years)

(%, share of population aged ≥16 years)

Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat
Cartography: Eurostat – IMAGE, 09/2019

Note: EU-28, estimate. Ireland, Poland and the United Kingdom: low reliability
Source: Eurostat (online data code: ilc_scp03)

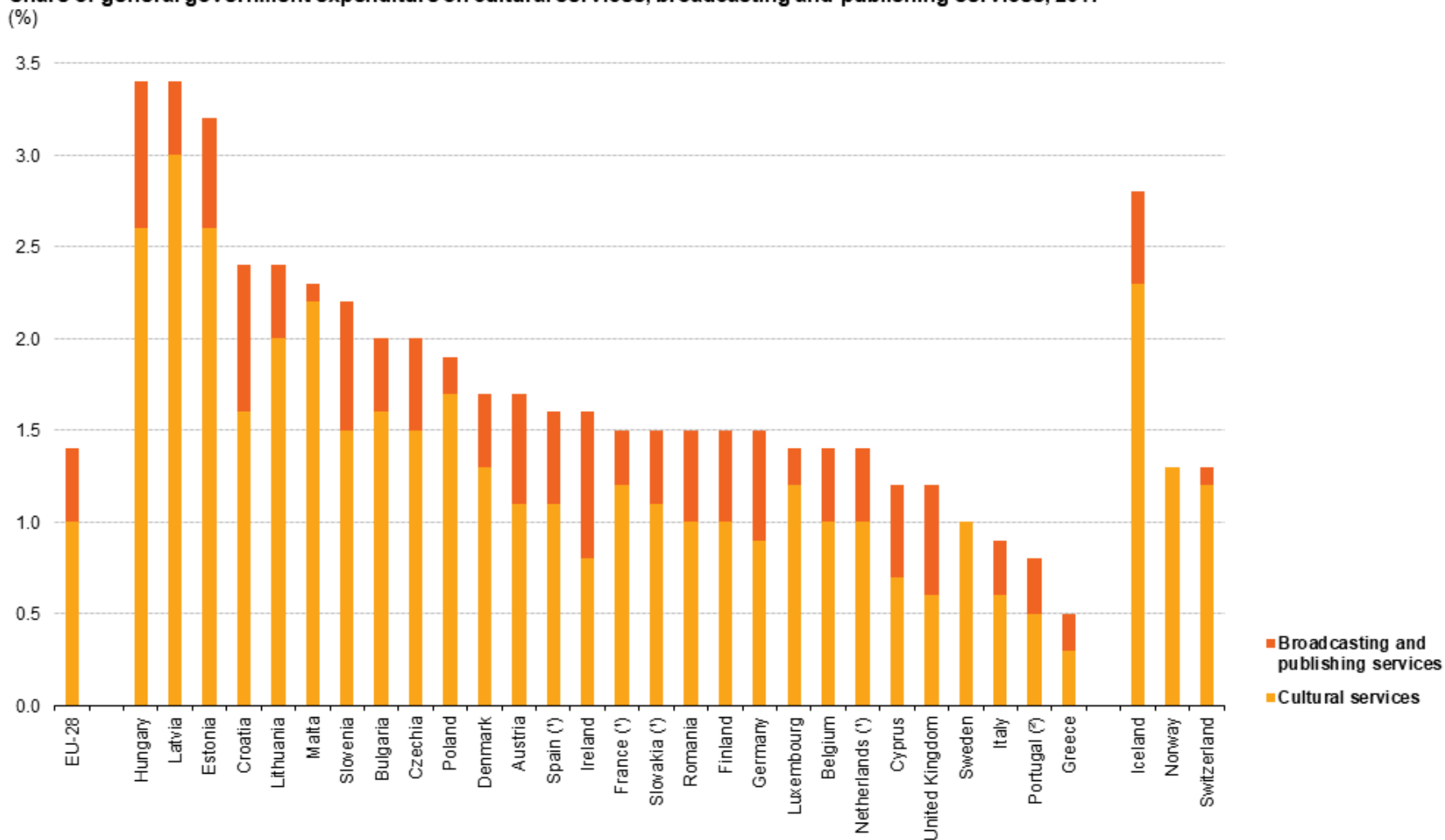
Uczestnictwo w kulturze EU 2015

64 % obywateli UE powyżej 16 lat deklaruje, że uczestniczy w kulturze (kino, teatr, muzeum) przynajmniej raz w roku

35 % deklaruje aktywność artystyczną

Wydatki publiczne na kulturę EU 2017

Share of general government expenditure on cultural services, broadcasting and publishing services, 2017 (%)

(*) Provisional.

(*) Estimate.

Source: Eurostat (online data code: gov_10a_exp)

Literatura

Jak znaleźć literaturę?

„Handbook of the Economics of Art and Culture”, inne podręczniki – sprawdź bibliografię do interesującego rozdziału!

artykuły z „Journal of Cultural Economics”, „International Journal of Cultural Policy”, „Poetics”, „Cultural trends” – sprawdź bibliografię do interesującego artykułu!

<http://scholar.google.com/>, www.researchgate.net

<http://buw.uw.edu.pl/> (List A-Z), Biblioteka Narodowa...

Źródła danych

Ogólne statystyki: <https://data.worldbank.org/>, <https://www.statista.com/>, <http://uis.unesco.org/>,

Sektora kultury:

- <http://www.culturalpolicies.net/web/index.php>
- <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-04-15-737>
- <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> („Kultura i sztuka”, „Finanse publiczne”)
- <http://krakow.stat.gov.pl/osrodki/osrodek-statystyki-kultury-987/osk-dane-i-statystyki-988/>
- <http://www.nck.pl/baza-badan/> (database of reports)
- http://www.kongreskultury.pl/title,Raporty_o_stanie_kultury,pid,135.html
- <http://www.kongreskultury2016.pl/lektury-obowiazkowe/>

Teatr: <http://www.e-teatr.pl/pl/index.html> i „Teatr w Polsce 2018. Dokumentacja sezonu 2016/2017” (i wcześniejsze): <http://www.twp2018.e-teatr.pl/>; Internet Broadway Database: <https://www.ibdb.com/>

Film: <http://www.boxofficemojo.com/>, <http://www.pisf.pl/rynek-filmowy/box-office>, <http://data.uis.unesco.org/>, <http://www.the-numbers.com/market/>

Muzyka: [https://www.riaa.com/reports/...](https://www.riaa.com/reports/)

Książki: <http://www.instytutksiazki.pl/polski-rynek-ksiazki,rynek-ksiazki.html>, <http://www.fep-fee.eu/-Annual-Publishers-Statistics->, etc...

Deadliny

Deadliny

Semestr zimowy :

Przesłanie tematu: 12.12.2022

Przesłanie konspektu pracy z hipotezami, z bibliografią i identyfikacją danych: 23.01.2023

Semestr letni:

Oddanie rozdziału teoretycznego pracy: 13.03.2023

Oddanie rozdziału empirycznego pracy: 10.04.2023

Oddanie całej pracy: 8.05.2023

Terminy składania prac:

Obrony lipcowe: lic i mgr: 12.06.2023

Obrony wrześniowe: lic i mgr: 04.09.2023